

Oplysninger fra Niels Böyes bog om hans mormor :
Emma Emilie Thyme (født Olsen)

Bogen hedder :

”Mormor”

Den handler om Emma Emilie Olsen. - - - (FTM 291)

Den er skrevet af Niels Böye. - - - (FTM 557)

Jeg har valgt et par brudstykker, som fortæller om virksomheden, og en del af familien, som jeg selv har kendt, (både som min familie og som ansat på værkstedet) historien omtaler bl.a. familiens oprindelse, fra den unge ungarske baron von Thymen søgte asyl i Danmark. Omkring 1807.

Der kan være en del sandhed i ”historien” og den lyder hvertfald spændende.

Jeg vil senere forsøge at forske i detaljerne.

Så må vi se om ”historien holder vand” ?

Nåh ! . . . . .

Jeg kan bekræfte, at store dele af Niels Böyes historie om familien Thyme sandsynligvis er sand, idet min egen oplevelse af familien svarer nogenlunde til bogens indhold.

Alt tyder dog på at historien om slægtens oprindelse og ankomst til Danmark er rent eventyr . . .

Det fortælles, at andre slægter har lignende fortællinger om deres oprindelse.

Det er altså et eventyr – et sagn.

Der er hvert fald ikke noget som helst, der kan eftervise sandheden i historien.

Men den er stadig underholdende og spændende.

Niels Böye skriver i bogen om sin "Mormor":

MORMOR blev født den 11. februar 1871.

Fødebyen var København - og herkomsten en smule uklar. Det var en tid, hvor gode, barnløse familier ofte diskret overtog elskovsbørn fra de endnu højere sociale lag.

Under alle omstændigheder kom Mormor - med de spillende, brune øjne over den buede og smalfløjede racenæse - til at hedde Emma Olsen, datter af uhrmager Olsen.

Skønt Mormor var en brilliant fortællerske med en god hukommelse og et gnistrende barokt vid, fortalte hun sjældent om sin barndom og opvækst.

En kendsgerning er det imidlertid, at den lille, slanke frøken Emma faldt med et brag, da uhrmagersøn Christian Frederik Thyme - efter flere års studier i det da så fjerne Schweiz dukkede op hos uhrmager Olsen, hvor han skulle arbejde som førstesvend. Dette indtil han vendte næsen mod det unægtelig mindre kosmopolitiske Kalundborg for at overtage familiefirmaet, "Thyme & Søn Etabl. 1807"

Da Christian Frederik et år efter sin ankomst til København drog af til byen med de fem kirketårne, havde han fru Emma Thyme med sig.

Det statelige hus i Kordilgade 35 rummede butik, værksted og en kæmpe lejlighed på anden sal.

Der var tjenestefolk, svende og lærlinge på kost - og så blev det til hele fem børn. Først tre piger - og så endelig kom den ønskede tronarving til uhrmagerdynastiet. Kærligheden mellem Emma og Christian Frederik må imidlertid have rakt videre end blot til at sørge for sikringen af en "kronprins"; som en rosin i pølseenden dukkede "Gesse" op.

Niels Böye skriver endvidere om sit møde med slægtens historie :

Tante Nete, den ”nye”, milde husfrue i Kordilgade 35, havde hurtig lært, at Mormor - den gamle husfrue sammesteds - ikke blandede sig det fjerneste i Netes måde at føre hus og at opdrage børn på.

Derfor blev ”Svigermama” ofte inviteret til middag, og Nete og Mormor havde det godt med hinanden. De lo begge meget, glad og gerne.

Hvad mig angår, nød jeg samværet med ”Mokke Frederik”, når jeg var hos Mormor. Jeg tør godt påstå, at Morbror Frederik og jeg blev venner.

Venskab er mig et dyrebart ord. Bekendte har jeg mange af, men venskaber er mig så hellige, at mine venner kan tælles på én hånd.

At venskabet mellem mig, Frederik og Hugo var holdbart, blev synligt bevist - i Afrika og mange, mange år senere, da vi ”deltes” om et U-landsprojekt.

En dag var vi inviteret (Mormor og jeg) til såvel formiddagskaffe og havehygge som varm middagsmad (det må have været i sommeren 1940).

Når jeg var på besøg i Kordilgade 35, nød jeg at få lov til at gå i vejen i værkstederne - men mest nød jeg det, når tiden nærmede sig middag. At være alene med Morbror Frederik, som lige før middag fór rundt med et enormt bundt urnøgler og trak op og stillede de mange hundrede ure af alle arter og typer, var en oplevelse.

”Mokke Frederik” var en udpræget Thyme, slank, middelhøj, gnistrende sorthåret, smal buet næse, ædle træk og en naturlig, elegant måde at bevæge sig på. Hver dag - lige før middag - konsulterede Frederik et stødsikkert, fjederophængt og termobeskyttet kronometer og rettede alle butikkens ure ind derefter.

Præcis klokken tolv kom så hele den fascinerende koncert, hvor samtlige ure bimlede, gongede, spillede små melodier - eller ringlede, gungrede eller kukkede - på én og samme gang.

Det var ved en sådan lejlighed, jeg fandt et tilsyneladende meget gammelt uhrværk i et glasskab.

Det er helt bevidst, at jeg bruger ”h” i uhrværk, for værket her var ikke blot sammensat af metaldele, men også af træ-tandhjul.

Værket var lavet i det fjerne Ungarn i 1805 af Morbror Frederiks og min fælles stamfar, baron von Thymen.

På den tid var det mode blandt konger og fyrster at lave ”uhrværker - som en slags overklassehobby. Naturligvis smittede denne hobby af på den lavere adel - og også på den unge baron von Thymen.

Baron von Thymen havde en - efter sigende - meget smuk hustru, og sammen havde de en lille søn, som var knap ét år i 1806.

Morbror Frederik, som fortalte mig slægtshistorie ved middagstide, var da nået så langt i beretningen om vor slægt, at jeg så mindeligt bad ham fortsætte.

Beretningen lød jo mere end spændende, så Morbror tog hustelefonen og bad Tante Nete om at holde maden varm til os - i nok en halv times tid.

I 1806 var der ikke så helt lidt uro i Europa.

Næsten hundrede år tidligere havde den ærkeungarske Frence II Rákóczy etableret en guerilla- og modstandsbevægelse, som af al magt kæmpede for at frigøre Ungarn fra det tysk-østrigske Habsburgerdynastis overherredømme.

Opstanden blev tilsyneladende kvalt, men selv i 1806 var der - specielt mellem ungarske og østrigske adelsmænd - en udpræget fjendsk atmosfære.

I 1806 blev den unge baron von Thymens ære krænket. Hans unge hustru blev fundet i armene på en østrigsk adelsmand - og så var der kun én udvej.

Skønt der var udtrykkeligt forbud mod dueller, udfordrede den unge von Thymen østrigseren.

En tidlig morgen i en skovlysning udkæmpedes i næsten en halv time en ”duel til døden” på kårder.

Von Thymen vandt, og som en sand adelsmand lukkede han - selv blødende af adskillige sår - sin modstanders øjne og foldede (som skik bød) hans hænder over det gennemstukne bryst.

Vor stamfar lod sig køre hjem, men blot for at få at vide, at østrigske soldater allerede havde været der for at anholde ham.

Der var ingen tid at spille. Sin hustru undsagde han, og derefter tog han sine tre kæreste ejendele: sin søn, sit adelspatent og sit nylavede uhrværk - og forlod sit slægtsgods for stedse.

Den unge baron søgte først asyl i Frankrig, hvor en yngre bror tidligere havde søgt tilflugt.

Denne brors "von" i slægtsnavnet var blevet udskiftet med et fransk "de" - og den gren af slægten eksisterer den dag i dag under navnet de Thym.

Urolighederne, der i den seneste tids Frankrig bredte sig over det meste af Europa, huede imidlertid ikke den unge baron, så han søgte - med søn, adelspatent og uhrværk - mod et for datiden så fjernt sted som :

”HAFNIA METROPOLIS ET PORTVS CELEBERIMVS DANIAE”

Ankommet til København i 1807 søgte den ungarske baron foretræde for kong Christian VII, men på dette tidspunkt var kongen så håbløst sindssyg, at det ikke kunne lade sig gøre.

Den faktiske regeringsmagt lå i hænderne på kronprins Frederik (senere Frederik VI), og han havde nok at tage sig til - under hensyn til Danmarks krig mod England og forbundet med Napoleons Frankrig.

Frederik VI lod imidlertid en af sine nærmeste rådgivere se på den unge ungarske barons sag, og det blev til, at han og hans slægt "for evigt" kunne bo i Danmark, "så længe de blot sørgede for deres egen trivsel og ernæring."

Den unge baron von Thymen kunne faktisk kun to ting : Håndtere en kårde - og lave uhrværker.

Derfor slog han sig ned som uhrbygger og uhrmager i København.

To måneder efter ankom den engelske flåde, og København oplevede et rent helvede. Byen blev bombarderet med svære kanonkugler og ildpotter, der satte det meste af byen i brand.

Mens "Frue Spir" flammeknitrende faldt sammen, tog von Thymen igen sin søn, sit adelspatent med slægtsskjoldet, som viser tre stjerner under vædderhorn og ridderhjelm, og sit ungarske uhrværk - og drog så ellers ad Kalundborg til.

”Se derfor er det,” sagde Morbror Frederik, ”at forretningen hedder ”Thyme & Søn”, og derfor er det også, at der står ”Etableret 1807” på skiltet over vinduerne.

I årene efter gik forretningen støt i arv fra far til ældste sø, og i taknemmelighed til det danske kongehus har man ikke været karrig med at bruge fornavnene Frederik og Christian til slægtens sønner.”

Hele Morbrors fortælling lød så spændende, romantisk og fantastisk, at jeg havde svært ved at tro den. Dette til trods for, at det var Morbror Frederik selv, som havde fortalt den, og også jeg - med mine egne øjne - havde set det gamle uhrværk. Frederik satte imidlertid trumf på, da han fra en aflåset skuffe fremtog det gamle adelspatent.

Tiårige jeg var ved at gå i gulvet. ”Jamen, når du er ældste søn af ældste søn af ældste søn o.s.v., så er du jo faktisk baron !” Det var ikke langt fra, at jeg var ved at ”gøre reverens”.

”Såmænd er jeg ej,” sagde Frederik. ”Jeg er respekteret uhrmager og optiker i Kalundborg - og jeg er glad for det.

For øvrigt har Mor, altså din Mormor, tit bedt mig om at sætte dig ind i slægtens historie, og da du selv opdagede det gamle ”værk”, tjah, så var lejligheden der.”

Vi forlod butikken, gik gennem værkstederne, hvor der duftede alkymistisk af sære væsker, og hvor skilte ure lå i stumper, mikroskopiske tandhjul og fjedre i kemiske bade. Op ad den snoede, stejle trappe til den store lejlighed på andensalen. Frederik holdt mig om skulderen, da vi kom ind. Mormor nikkede. ”Fik du så gjort ham lidt slægtsbevidst ? ”

”Hm-nåh,” sagde Frederik. ”Jeg er jo ikke så god en fortæller som du, men han er jo dog halvt Thyme - og det er godt at kende sine rødder.”

_____ o o O O O o o _____

Når jeg har forsøgt at trænge til bunds i Niels Böyes fortælling, ser det ud til at det er en blanding af sandhed og løgn.

... Men jeg tror at forfatteren, som er min grandfætter har tilsyneladende udnyttet "en digters frihed" til at gøre fortællingen interessant og levende.

Min historie er mindre spændende, men formodentlig nærmere sandheden :

Her kommer den bl. a. fra et avisudklip fra "Thyme & Søns" 100 års jubilæum i 1908, samt fra 125 års jubilæet i 1932 :

Urmageren, som arbejdede i Emden, var Peter Gottfred Thyme, der var født i 1765 i Vor Frue ved Roskilde, hvor hans far - Christian Friderich Thyme var Degn.

Han blev i 1801 gift med Catharina Dirk Everts, som boede i Emden i Niedersachsen i Tyskland.

Her blev sønnen Christian Frederich Thyme født i 1802.

Kallundborg 27/5 1908

En gammel Urmagerfamilie.

Selvbet Jubilæum.

Hvem her i Kallundborg og paa Egnen kender ikke Navnet: Urmager Thyme?

Over Gøng, Navnet nævnes, er det ligesom man fornemmer et Pust fra det gamle Kallundborg.

Det vil derfor uden Tvivl interessere mange at høre lidt om denne gamle Slægt.

Nede i Emden arbejdede i Begyndelsen af det nittende Aarhundrede (i Aarene 1802—3) en Urmager Thyme; han rejste imidlertid herfra under den store Napoleons Hærsen og kom til København i 1804.

Her opholdt han sig i et Par Aarstid, men under Bombardementet i 1807 flygtede han fra København og nedfattede sig som Urmager i Kallundborg 1808.

Siden har Slægten levet her i Kallundborg, og det har altid været den ældste Søn, som har forfaret Forretningen.

Naar man nu ser Navnet i Avisen, staar der „Thyme & Søn“; det vil sige, at den ovennævnte Thyme fra Emden var Bedstefader og Oldefader til de nuværende Indhavere.

Thyme'rne har altid været virksomme Folk, som har fulgt Tidens Bevægelser med Interesse og som ved Rejser i Udlandet har søgt at udvide deres Kundskaber.

Men nu Dagen for 100-Aars Jubilæet?

Ja, bestemt kan den ikke fastsættes;

men det er gaaet i Aar gennem Slægterne, at Oldefadere lod sig forstaa med, at han kom til Kallundborg „Dagen før Kristus soer til Himmels“. Da denne Dag i Aar falder paa Onsdag den 27de Maj, vil det jo være naturligt at fastslaa denne Dato for Jubilæumdagen.

Det er 26. Maj i 1808.

4/5-1932

125-Aars Jubilæum K. Ann i Firmaet Thyme & Søn.

Et sjældent Forretningsjubilæum i Kallundborg.

Et i sin Art enestaaende Forretningsjubilæum kan i Dag fejres i Urmagerfirmaet Thyme & Søn, idet det i Dag — Onsdagen før Kristi Himmelfartsdag — er 125 Aar siden Firmaets Grundlægger kom til Kallundborg.

Den første Thyme var Greve

Slægten Thyme er af østrigsk Oprindelse og Slægtens Historie er meget interessant. Stamfaderen var østrigsk Greve, der under Krigen i 1756-63 i en Duel dræbte en tysk Fyrste, hvorfra han, sammen med flere nærbeslægtede Adelsfamilier, flygtede til København, medbringende hvad han kunde af Værdipapirer og Penge.

Efter Flugten blev Grevetitlen lagt paa Hylden og Navnet, der oprindeligt lød: von Thümen, fordanskedes til Thyme.

Paa hans Gravtavle i Sct. Petri Kirke i Kbhvn. staar, at han var en driftig og anset Købmand, der ofrede meget for sin Stand og den tyske Kirke, han tilhørte.

Foranlediget ved hans eneste Datters Giftemaal paa Trods af Faderens Ønske gjorde han hele Familien arveløs, og testamenterede sin Formue til Sct. Petri Kirke samt oprettede en Stiftelse, der endnu i Dag bærer hans Navn.

Han var født i 1702 og døde 1775. Hans Kiste henstilledes i Sct. Petri Kirkens Kapel, men under Københavns Bombardement i 1807 slog en Granat ned i Kisten, hvorefter den blev sat ned i Kirkens underjordiske Gravhælvinger.

Hans Hustru var født 1701 og døde 1764. Hendes Ungpigenavn var Hoümerwülf.

I Ægteskabet var 3 Sønner og en Pige.

Om den Søn, hvorfra den Gren af Familien Thyme, der kom til Kallundborg nedstammer, vides ikke meget. Han skulde have været Præst, men blev ikke mere end Degn.

Firmaet Thyme & Søn Grundlægger.

Hans Søn Peter Godtfred Thyme, var det, der grundlagde det gamle Urmagerfirma her i Byen. Han var født 1770 i Kamstrup ved Roskilde, og lærte Urmagerfaget i Holland og han var gift med en Hollænderinde. Under Napoleons Besættelse af Holland maatte han (i 1804) flygte fra Landet og han tog da til København, dog kun for et kortere Aaremaal, idet han efter Københavns Bombardement i 1807, Onsdagen før Kristi Himmelfartsdag flyttede til Kallundborg og aabnede en Urmagerforretning i Møllestræde.

Sønnen Chr. Fr. Thyme indtraadte i Firmaet, der efter mange Aars Forløb flyttedes til den Ejendom, hvor Skotøjshandlerske Elna Hansen nu har Forretning.

I 1862 optoges C. F. Thyms ældste Søn, Fr. W. J. Thyme, i Firmaet, hvis Navn herefter blev Thyme & Søn.

Hans ældste Søn, Chr. J. Thyme, vil erindres som en dygtig Haandværker og god Borger, i Besiddelse af en fortrinlig faglig Uddannelse, han havde erhvervet sig i Udlandet.

Den nuværende Indehaver.

Han døde i 1925 og siden er det ansete Firma, der nu, som gennem de 125 Aar, det har eksisteret, har bedste Klang i Byen og paa Egnen, bleven fortsat under Enkefru Emma Thyms udmærkede Ledelse.

Traditionerne tro er Sønnen, Fr. Chr. Winandt Thyme, dels herhjemme og dels i Udlandet, bleven uddannet i Faget, saaledes han ad Aare som 5. Led paa det gamle Stamtræ, vil kunne føre den Virksomhed videre, hans Tip-Olderfar i 1807 oprettede i Kallundborg. G-g.